

KOMUNIKAT KOMISJI

WYTYCZNE WSPÓLNOTOWE DOTYCZĄCE POMOCY PAŃSTWA W CELU RATOWANIA I RESTRUKTURYZACJI ZAGROŻONYCH PRZEDSIĘBIORSTW

(2004/C 244/02)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

1. WPROWADZENIE

1. Komisja przyjęła pierwotne wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw w 1994 r.⁽¹⁾. W 1997 r. Komisja dodała szczególne zasady dla rolnictwa⁽²⁾. Nowa wersja wytycznych została przyjęta w 1999 r.⁽³⁾ i traci moc 9 października 2004 r.
2. W niniejszej wersji wytycznych, która oparta jest na wersjach wcześniejszych, Komisja chce dokonać pewnych zmian i wyjaśnień ze względu na kilka czynników.
3. Po pierwsze, biorąc pod uwagę, że w konkluzjach Rady Europejskiej w Sztokholmie w dniach 23 i 24 marca 2001 r. i w Barcelonie w dniach 15 i 16 marca 2002 r. wezwano Państwa Członkowskie do dalszego zmniejszania pomocy państwa, w wartości procentowej PKB, przy równoczesnym przekierowaniu jej w stronę interesu wspólnego, obejmującego horyzontalne cele, takie jak spójność, w takiej sytuacji ściślejsza kontrola zakłóceń wynikających z dopuszczenia pomocy wydaje się być zagwarantowana. Jest to również zgodne z konkluzjami Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r. zakładającymi wzrost konkurencyjności gospodarki europejskiej.
4. Opuszczanie rynku przez przedsiębiorstwa nieefektywne jest zjawiskiem normalnym. Sytuacja, w której zagrożone przedsiębiorstwo jest wspomagane przez państwo, nie może być normą. Pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji była w przeszłości źródłem jednych z najbardziej kontrowersyjnych przypadków pomocy państwa i należy do rodzajów pomocy państwa powodujących największe zakłócenia. W związku z powyższym, ogólna zasada zakazująca pomocy państwa ustanowiona w Traktacie powinna pozostać regułą, a odstępstwa od niej powinny być ograniczone.
5. Zasada „pierwszy i ostatni raz” zostaje wzmocniona, aby uniknąć sytuacji, w których wielokrotnie pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji byłaby stosowana w celu sztucznego utrzymywania przedsiębiorstwa na rynku.
6. Wytyczne z 1999 r. zawierały zróżnicowanie między pomocą na ratowanie a pomocą na restrukturyzację; pomoc w celu ratowania była definiowana jako czasowe wsparcie w celu utrzymania płynności finansowej niewydolnego przedsiębiorstwa w czasie koniecznym na opracowanie planu restrukturyzacji i/lub likwidacji. W zasadzie środki na restrukturyzację finansowane przez pomoc państwa nie mogły być podjęte w czasie trwania tej fazy. Jednakże takie sztywne rozróżnienie między ratowaniem a restrukturyzacją stało się przyczyną pewnych trudności. Przedsiębiorstwa zagrożone mogą już w fazie ratowania potrzebować, aby podjęto niektóre pilne środki strukturalne, w celu zatrzymania lub zmniejszenia pogarszania się sytuacji finansowej. Niniejsze wytyczne rozszerzają więc pojęcie „pomocy w celu ratowania”, aby umożliwić beneficjentowi podjęcie pilnych środków, nawet środków o charakterze strukturalnym, jak na przykład natychmiastowe zamknięcie zakładu lub inna forma rezygnacji z działalności przynoszących straty. Uwzględniając pilny charakter takiej pomocy, Państwa Członkowskie powinny mieć możliwość wyboru procedury uproszczonej w celu uzyskania zatwierdzenia.
7. W odniesieniu do pomocy restrukturyzacyjnej wytyczne z 1999 r. kontynuują wymagania wytycznych z 1994 r., dotyczące znaczącego wkładu od beneficjenta przy restrukturyzacji. W ramach niniejszego przeglądu, właściwym jest jeszcze mocniejsze podkreślenie, że wymieniony wkład musi być rzeczywisty i nieobjęty pomocą. Wkład beneficjenta ma podwójne zadanie: z jednej strony będzie pokazywał, że rynki (właściciele, wierzyciele) wierzą w możliwość odzyskania rentowności w rozsądnym czasie. Z drugiej strony, będzie to zapewniało, że pomoc na restrukturyzację jest ograniczona do minimum niezbędnego dla przywrócenia rentowności, przy równoczesnym ograniczeniu zakłócenia konkurencji. Zgodnie z powyższym, Komisja będzie również wymagała środków wyrównawczych, aby zminimalizować wpływ pomocy na konkurentów.

⁽¹⁾ Dz.U. C 368 z 23.12.1994, str. 12.

⁽²⁾ Dz.U. C 283 z 19.9.1997, str. 2. Patrz również: przypis odnoszący się do tytułu Rozdziału 5.

⁽³⁾ Dz.U. C 288 z 9.10.1999, str. 2.

8. Zapewnianie przedsiębiorstwom zagrożonym pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji można traktować jako zgodne z prawem tylko pod pewnymi warunkami. Pomoc może być uzasadniona na przykład ze względów polityki społecznej lub regionalnej, z powodu konieczności uwzględnienia korzystnej roli pełnionej przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w gospodarce lub, w drodze wyjątku, z potrzeby utrzymania konkurencyjności na rynku, kiedy zniknięcie przedsiębiorstw mogłoby prowadzić do monopolu lub wyraźnego oligopolu. Z drugiej strony, nie byłoby uzasadnione sztuczne utrzymywanie przy życiu przedsiębiorstwa w sektorze posiadającym długoterminową i strukturalną nadprodukcję, jak również przedsiębiorstwa, które może przetrwać tylko w wyniku powtarzających się interwencji państwa.

2. DEFINICJE I ZAKRES WYTYCZNYCH ORAZ ZWIĄZKI Z INNYMI AKTAMI DOTYCZĄCYMI POMOCY PAŃSTWA

2.1. POJĘCIE „PRZEDSIĘBIORSTWA ZAGROŻONEGO”

9. Nie istnieje definicja wspólnotowa „przedsiębiorstwa zagrożonego”. Jednakże dla celów niniejszych wytycznych, Komisja uważa przedsiębiorstwo za zagrożone, jeżeli ani przy pomocy środków własnych, ani środków, które mogłoby uzyskać od właścicieli/akcjonariuszy lub wierzycieli, nie jest ono w stanie powstrzymać strat, które bez zewnętrznej interwencji władz publicznych prawie na pewno doprowadzą to przedsiębiorstwo do zniknięcia z rynku w perspektywie krótko- lub średnioterminowej.

10. Dla celów niniejszych wytycznych, z zasady i niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa, jest ono w szczególności uznane za zagrożone w następujących okolicznościach:

a) w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością⁽¹⁾, jeżeli ponad połowa jej zarejestrowanego kapitału została utracona⁽²⁾, w tym ponad jedna czwarta tego kapitału w okresie poprzedzających 12 miesięcy, lub

b) w przypadku spółki, której przynajmniej niektórzy członkowie są w sposób nieograniczony odpowiedzialni za długi spółki⁽³⁾, jeżeli ponad połowa jej kapitału według sprawozdania finansowego została utracona, w tym ponad jedna czwarta w okresie poprzedzających 12 miesięcy, lub

c) niezależnie od rodzaju spółki, jeżeli spełnia ona kryteria w prawie krajowym w zakresie podlegania zbiorowej procedurze upadłościowej.

11. Nawet gdy nie zachodzi żadna z okoliczności wymienionych w pkt 10, przedsiębiorstwo może nadal być uznane

za zagrożone, w szczególności gdy występują typowe oznaki, takie jak rosnące straty, malejący obrót, zwiększanie się zapasów, nadwyżki produkcji, zmniejszający się przepływ środków finansowych, rosnące zadłużenie, rosnące kwoty odsetek i zmniejszająca się lub zerowa wartość aktywów netto. W niektórych poważnych przypadkach, przedsiębiorstwo może już znajdować się w sytuacji niewypłacalności lub być przedmiotem zbiorowego postępowania upadłościowego prowadzonego zgodnie z prawem krajowym. W tej ostatniej sytuacji, niniejsze wytyczne stosuje się do każdej pomocy przyznanej w kontekście takiej procedury, która prowadzi do utrzymania przedsiębiorstwa na rynku. W każdym przypadku przedsiębiorstwo zagrożone kwalifikuje się do pomocy tylko wtedy, gdy ewidentnie nie może odzyskać płynności dzięki środkom własnym lub środkom uzyskanym od właścicieli/akcjonariuszy lub ze źródeł rynkowych.

12. W rozumieniu niniejszych wytycznych nowoutworzone przedsiębiorstwo nie kwalifikuje się do pomocy na ratowanie lub restrukturyzację nawet wtedy, gdy jego pierwotna sytuacja finansowa jest niepewna. Dotyczy to na przykład sytuacji, gdy nowe przedsiębiorstwo powstaje z likwidacji poprzedniego lub nawet tylko przejmuje jego aktywa. Przedsiębiorstwo zasadniczo uznaje się za nowoutworzone w okresie pierwszych 3 lat po rozpoczęciu działalności w danej dziedzinie. Dopiero po upływie tego okresu przedsiębiorstwo może otrzymać pomoc na ratowanie lub restrukturyzację, pod warunkiem, że:

a) kwalifikuje się jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu niniejszych wytycznych, oraz

b) nie stanowi części większej grupy kapitałowej⁽⁴⁾, z wyjątkiem warunków ustanowionych w pkt 13.

13. Przedsiębiorstwo należące lub przejęte przez większą grupę kapitałową w normalnych warunkach nie kwalifikuje się do pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji, z wyjątkiem sytuacji, w której można wykazać, że trudności przedsiębiorstwa są wewnętrzne i nie są wynikiem arbitralnej alokacji kosztów w ramach grupy oraz że te trudności są zbyt poważne, aby mogły być przezwyciężone przez samą grupę. W przypadku, gdy zagrożone przedsiębiorstwo tworzy podmiot zależny, podmiot ten będzie, wraz z kontrolującym go zagrożonym przedsiębiorstwem, uważany za grupę i może otrzymać pomoc zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszym punkcie.

⁽¹⁾ Odnosi się to w szczególności do rodzajów spółek wymienionych w art. 1 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy Rady (WE) 78/660/EWG (Dz.U. L 222 z 14.8.1978, str. 11), ostatnio zmienionej dyrektywą 2003/51/WE Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 178 z 17.7.2003, str. 16).

⁽²⁾ Analogicznie do przepisów art. 17 dyrektywy Rady 77/91/EEC (Dz.U. L 26 z 30.1.1977, str. 1), ostatnio zmienionej Aktem Przystąpienia z 2003 r.

⁽³⁾ Odnosi się to w szczególności do rodzajów spółek wymienionych w art. 1 ust. 1 akapit drugi dyrektywy Rady (WE) 78/660/EWG.

⁽⁴⁾ Aby ustalić, czy przedsiębiorstwo jest niezależne czy jest częścią grupy, uwzględnione będą kryteria ustanowione w załączniku 1 do rozporządzenia Komisji (WE) nr 68/2001 (Dz.U. L 10 z 13.1.2001, str. 20) zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 363/2004 (Dz.U. L 63 z 28.2.2004, str. 20).

2.2. DEFINICJA POMOCY W CELU RATOWANIA I RESTRUKTURYZACJI

14. Pomoc w celu ratowania i w celu restrukturyzacji są objęte tym samym zestawem wytycznych, ponieważ w obu przypadkach władze publiczne mają do czynienia z przedsiębiorstwem zagrożonym, a ratowanie i restrukturyzacja są często dwoma elementami jednego przedsięwzięcia, nawet jeżeli dotyczą one różnych działań.

15. Pomoc w celu ratowania jest z natury swojej wsparciem czasowym i odwracalnym. Jej podstawowym celem jest sprawienie, aby można było zachować płynność finansową niewydolnego przedsiębiorstwa na czas konieczny dla opracowania planu restrukturyzacji i/lub likwidacji. Ogólna zasada zakłada, że pomoc w celu ratowania jest czasowym wsparciem dla przedsiębiorstw, których sytuacja finansowa znacznie pogorszyła się, co znajduje odzwierciedlenie w poważnym braku płynności finansowej lub technicznej niewypłacalności. Takie czasowe wsparcie powinno pozwolić na przeanalizowanie okoliczności, które przyczyniły się do napotkanych trudności oraz na opracowanie odpowiedniego planu, aby rozwiązać wymienione problemy. Pomoc w celu ratowania musi ponadto być ograniczona do koniecznego minimum. Innymi słowy, pomoc w celu ratowania oferuje przedsiębiorstwom zagrożonym krótkotrwale „wytchnienie”, trwające nie dłużej niż sześć miesięcy. Pomoc musi się składać ze zwrotnego wsparcia płynności finansowej i mieć formę gwarancji kredytowych lub pożyczek o stopie procentowej przynajmniej porównywalnej do pożyczek dla przedsiębiorstw w dobrej sytuacji finansowej i w szczególności do stawek referencyjnych przyjętych przez Komisję. Środki strukturalne, które nie wymagają natychmiastowego działania, takie jak nieodwracalne i automatyczne uczestnictwo państwa w środkach własnych przedsiębiorstwa, nie mogą być finansowane w ramach pomocy w celu ratowania.

16. Od momentu, w którym plan restrukturyzacji lub likwidacji, dla którego wnioskowano o pomoc, został ustanowiony i jest wdrażany, każda kolejna pomoc jest uznawana za pomoc w celu restrukturyzacji. Środki, które mają zostać wdrożone natychmiastowo, aby powstrzymać powiększanie się strat, wraz ze środkami strukturalnymi (np. natychmiastowe wycofanie się z działalności przynoszącej stratę), mogą zostać podjęte w ramach pomocy w celu restrukturyzacji, przy zachowaniu warunków wymienionych w sekcji 3.1 dla pomocy indywidualnej i sekcji 4.3 dla systemów pomocy. Z wyjątkiem sytuacji, w których stosuje się procedurę uproszczoną ustanowioną w sekcji 3.1.2 Państwo Członkowskie będzie musiało wykazać, że opisane środki strukturalne muszą zostać podjęte natychmiastowo. W normalnych warunkach pomoc w celu ratowania nie może być przyznana dla restrukturyzacji finansowej.

17. Natomiast restrukturyzacja będzie się opierała na wykończonym, spójnym i dalekosiężnym planie, którego celem jest przywrócenie długoterminowej rentowności przedsiębiorstwa. Restrukturyzacja zazwyczaj składa się z jednego lub kilku następujących elementów: reorganizacja i racjonalizacja działalności przedsiębiorstwa dla zwiększenia skuteczności, zazwyczaj zakładające wycofanie się z działalności przynoszącej straty, restrukturyzację istniejącej działalności, która może na nowo stać się konkurencyjna i, ewentualnie, dywersyfikację w kierunku nowych i rentownych rodzajów działalności. Restrukturyzacja finansowa (zastrzyk kapitału, umorzenie długów) powinna zazwyczaj towarzyszyć restrukturyzacji fizycznej. Operacje restrukturyzacyjne w rozumieniu niniejszych wytycznych nie mogą jednak być ograniczone do pomocy finansowej, która wyrówna straty bez usunięcia przyczyn tych strat.

2.3. ZAKRES

18. Niniejsze wytyczne stosuje się do przedsiębiorstw we wszystkich sektorach działalności, z wyjątkiem sektora węgla ⁽¹⁾ i stali ⁽²⁾, bez uszczerbku dla szczególnych zasad odnoszących się do przedsiębiorstw zagrożonych w danym sektorze ⁽³⁾. Z wyjątkiem pkt 79 ⁽⁴⁾, niniejsze wytyczne stosuje się do sektora rybołówstwa i akwakultury, pod warunkiem zgodności ze szczególnymi zasadami ustanowionymi w wytycznych w sprawie analizy pomocy państwa dla rybołówstwa i akwakultury ⁽⁵⁾. Rozdział 5 zawiera pewne dodatkowe zasady dla rolnictwa.

2.4. ZGODNOŚĆ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM

19. Artykuł 87 ust. 2 i 3 Traktatu przewidują możliwość uznania pomocy z art. 87 ust. 1 za zgodną ze wspólnym rynkiem. Poza przypadkami pomocy przewidzianymi w art. 87 ust. 2, w szczególności pomocy mającej na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, o których nie jest tutaj mowa, jedyną podstawą prawną, na której pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może być uznana za dopuszczalną, jest art. 87 ust. 3 lit. c). Zgodnie z tym przepisem Komisja ma prawo zezwolić na „pomoc przeznaczoną na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych (...), o ile [ta pomoc] nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”. Ten przypadek może mieć miejsce w szczególności wtedy, gdy pomoc jest potrzebna, aby wyrównać różnice spowodowane przez wady rynku lub aby zapewnić spójność gospodarczą i społeczną.

⁽¹⁾ Artykuł 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1407/2002 (Dz.U. L 205 z 2.8.2002, str. 1), zmienionego Aktem Przystąpienia z 2003 r.

⁽²⁾ Punkt 19 Komunikatu Komisji dotyczącego niektórych aspektów traktowania przypadków konkurencji wynikających z wygaśnięcia Traktatu EWWiŚ (Dz.U. C 152 z 26.6.2002, str. 5). Punkt 1 Komunikatu Komisji w sprawie pomocy w celu ratowania i w celu restrukturyzacji oraz pomocy w celu zamknięcia w sektorze stalowym (Dz.U. C 70 z 19.3.2002, str. 21). Odpowiednie środki przyjęte w kontekście wielosektorowych ram wspólnotowych dla pomocy regionalnej dla dużych inwestycji (Dz.U. C 70 z 19.3.2002, str. 8).

⁽³⁾ Szczególne zasady tego rodzaju istnieją w sektorze lotnictwa (Dz.U. C 350 z 10.12.1994, str. 5).

⁽⁴⁾ Tzn. przyznanie pomocy MŚP, które nie spełniają warunków ustanowionych w pkt 79, może jednak być zwolnione z obowiązku indywidualnego zgłoszenia.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 19 z 20.1.2001, str. 7.

20. Ponieważ samo dalsze istnienie przedsiębiorstwa zagrożonego jest niepewne, takie przedsiębiorstwo nie może być uznawane za narzędzie służące celom polityki publicznej aż do czasu zapewnienia jego rentowności. Komisja uznaje więc, że pomoc dla przedsiębiorstw zagrożonych może mieć pozytywny wpływ na rozwój działalności gospodarczej bez zmieniania warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym z interesem Wspólnoty tylko wtedy, gdy warunki ustalone w niniejszych wytycznych są spełnione. Jeżeli przedsiębiorstwa, które mają otrzymać pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, mają siedzibę w regionach wspieranych, Komisja weźmie pod uwagę względy regionalne, o których mowa w art. 87 ust. 3 lit. a) i c) Traktatu, zgodnie z tym, co opisano w pkt 55 i 56.

21. Komisja będzie przykładać szczególną uwagę do potrzeby zapobiegania stosowaniu niniejszych wytycznych w celu ominięcia przepisów ustanowionych w istniejących ramach i wytycznych.

22. Na ocenę pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji nie powinny wpływać zmiany własności przedsiębiorstwa, któremu udzielana jest pomoc.

2.5. ODBIORCY POMOCY UPRZEDNIO PRYZNANEJ BEZPRAWNIE

23. Jeżeli uprzednio danemu przedsiębiorstwu zagrożonemu przyznano bezprawną pomoc i w odniesieniu do niej Komisja wydała negatywną decyzję wraz ze zleceniem windykacji, a windykacja nie miała miejsca zgodnie z art. 14 rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z 22 marca 1999 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE⁽¹⁾, ocena pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji, która ma być przyznana dla tego samego przedsiębiorstwa uwzględnia, po pierwsze, skumulowane skutki poprzedniej pomocy i nowej pomocy, oraz, po drugie, fakt, iż poprzednia pomoc nie została zwrócona⁽²⁾.

3. OGÓLNE WARUNKI ZEZWOLENIA NA POMOC W CELU RATOWANIA I/LUB RESTRUKTURYZACJI INDYWIDUALNIE ZGŁASZANĄ KOMISJI

24. Niniejszy rozdział dotyczy wyłącznie środków pomocowych, które są indywidualnie zgłaszane Komisji. Przy spełnieniu niektórych warunków, Komisja może wyrazić zgodę na systemy pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji: wymienione warunki są podane w rozdziale 4.

⁽¹⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione Aktem Przystąpienia z 2003 r.

⁽²⁾ Sprawa C-355/95 P, Textilwerke Deggendorf przeciwko Komisji, Zb. Orz 1997, str. I-2549.

3.1. POMOC W CELU RATOWANIA

3.1.1. Warunki

25. Aby otrzymać zatwierdzenie Komisji pomoc w celu ratowania zdefiniowana w pkt 15 musi:

a) polegać na wsparciu płynności finansowej w postaci gwarancji kredytowych lub pożyczek⁽³⁾; w obu przypadkach, pożyczka musi zostać przyznana przy zastosowaniu stopy procentowej co najmniej porównywalnej do stóp procentowych stosowanych przy pożyczkach dla przedsiębiorstw w dobrej sytuacji finansowej i w szczególności zgodnie ze stawkami referencyjnymi przyjętymi przez Komisję; każda pożyczka musi zostać zwrócona i każda gwarancja musi się zakończyć w okresie nie dłuższym niż sześć miesięcy po wypłacie przedsiębiorstwu pierwszej raty;

b) być uzasadniona przez poważne trudności społeczne i nie może powodować efektów ubocznych wpływających na pozostałe Państwa Członkowskie;

c) zawierać plan restrukturyzacji lub plan likwidacji lub dowód, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja zakończona, w postaci notyfikacji od przedsiębiorstwa poprzez dane Państwo Członkowskie do Komisji, w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy po zezwoleniu na zastosowanie środka pomocy w celu ratowania; w przypadku pomocy, która nie została zgłoszona, Państwo Członkowskie musi przekazać plan restrukturyzacji lub plan likwidacji lub dowód, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja zakończona, w terminie nie dłuższym niż sześć miesięcy po pierwszym zastosowaniu środka pomocy w celu ratowania;

d) być ograniczona do kwoty potrzebnej, aby utrzymać działalność przedsiębiorstwa w okresie, w którym pomoc jest dozwolona; taka kwota może zawierać pomoc na pilne środki strukturalne, zgodnie z pkt 16; potrzebna kwota powinna zostać obliczona na podstawie potrzeb płynności przedsiębiorstwa wynikających ze strat; w celu określenia tej kwoty należy uwzględnić wynik zastosowania wzoru zamieszczonego w Załączniku; każda pomoc przekraczająca wynik tego obliczenia musi zostać należyście wyjaśniona;

e) przestrzegać warunku podanego w sekcji 3.3 („pierwszy i ostatni raz”).

⁽³⁾ Wyjątek jest możliwy w przypadku pomocy na ratowanie w sektorze bankowości, której celem jest umożliwienie danej instytucji kredytowej dalszego prowadzenia działalności bankowej zgodnie z obowiązującym prawodawstwem (dyrektywa 2000/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Dz.U. L 126 z 26.5.2000, str. 1). W każdym przypadku pomoc przyznana w innej postaci niż gwarancje kredytowe lub pożyczki spełniające warunki opisane w lit. a) powinna spełnić ogólne zasady dotyczące pomocy w celu ratowania i nie może składać się ze strukturalnych środków finansowych odnoszących się do środków własnych banku. Każda pomoc przyznana w innej postaci niż gwarancje kredytowe lub pożyczki spełniające warunki opisane w lit. a) będzie uwzględniona w razie analizowania środków wyrównawczych w ramach planu restrukturyzacji zgodnie z pkt 38 do 42.

26. Jeżeli Państwo Członkowskie złożyło plan restrukturyzacji w czasie sześciu miesięcy od daty zezwolenia lub w przypadku pomocy, która nie została zgłoszona, od daty wdrożenia środka, ostateczny termin na zwrot pożyczki lub na zakończenie gwarancji jest przedłużony aż do momentu, gdy Komisja podejmie decyzję w sprawie planu, o ile Komisja nie zadecyduje, że takie przedłużenie jest nieuzasadnione.
27. Bez uszczerbku dla art. 23 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i bez uszczerbku dla możliwości wniesienia sprawy przez Trybunał Sprawiedliwości zgodnie z art. 88 ust. 2 akapit drugi Traktatu, Komisja rozpocznie procedurę zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, jeżeli Państwo Członkowskie nie przekaze:
- wiarygodnego i uzasadnionego planu restrukturyzacji lub planu likwidacji, lub
  - dowodu, że pożyczka została całkowicie zwrócona i/lub gwarancja została zakończona przed wygaśnięciem sześciomiesięcznego terminu.
28. W każdym przypadku Komisja rozpocznie procedurę, bez uszczerbku dla art. 23 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i bez uszczerbku dla możliwości wniesienia sprawy przez Trybunał Sprawiedliwości zgodnie z art. 88 ust. 2 akapit drugi Traktatu, jeżeli uzna, że pożyczka lub gwarancja zostały źle wykorzystane lub że, po wygaśnięciu sześciomiesięcznego terminu, brak zwrotu pomocy nie może być dalej uznawany za uzasadniony.
29. Fakt zatwierdzenia pomocy w celu ratowania nie znaczy, że pomoc związana z planem restrukturyzacyjnym zostanie na pewno w przyszłości zatwierdzona; taka pomoc będzie oceniana oddzielnie według jej własnych cech.

3.1.2. Procedura uproszczona

30. Komisja dołoży wszelkich starań, aby w ciągu jednego miesiąca została podjęta decyzja w sprawie pomocy w celu ratowania, która wypełnia wszystkie warunki wymienione w sekcji 3.1.1 i następujące łączne wymagania:
- zainteresowane przedsiębiorstwo spełnia na co najmniej jedno z trzech kryteriów wymienionych w pkt 10;
  - pomoc na ratowanie jest ograniczona do kwoty wynikającej z zastosowania wzoru zamieszczonego w Załączniku i nie przekracza 10 mln EUR.

3.2. POMOC W CELU RESTRUKTURYZACJI

3.2.1. Podstawowa zasada

31. Pomoc w celu restrukturyzacji wywołuje szczególne zagrożenia dla konkurencji, ponieważ może niesprawiedliwie przesunąć ciężar dostosowania strukturalnego i związane z tym problemy społeczne i gospodarcze na

innych producentów, którzy działają bez pomocy, i na inne Państwa Członkowskie. Ogólna zasada powinna zatem stanowić, że zezwala się na przyznanie pomocy w celu restrukturyzacji tylko w okolicznościach, w których można wykazać, że nie jest to niezgodne z interesem Wspólnoty. Będzie to możliwe tylko wtedy, gdy zostaną spełnione ściśle kryteria i jeżeli będzie istniała pewność, że wszystkie zakłócenia konkurencji zrównoważą się poprzez korzyści płynące z dalszego istnienia przedsiębiorstwa (na przykład, kiedy wyraźnie widać, że w wyniku redukcji miejsc pracy wynikających z zaprzestania działalności przez dane przedsiębiorstwo w połączeniu z konsekwencjami dla jego dostawców, miałyby miejsce nasilenie problemów zatrudnienia lub wyraźna sytuacja oligopolistyczna), oraz jeżeli zasadniczo istnieją odpowiednie środki wyrównawcze dla konkurentów.

3.2.2. Warunki zezwolenia na pomoc

32. Uwzględniając szczególne przepisy dla regionów wspieranych, MŚP i sektora rolnego (por. pkt 55, 56, 57, 59 oraz rozdział 5), Komisja zatwierdzi pomoc jedynie wtedy, gdy spełnione są następujące warunki:

Kwalifikowanie się przedsiębiorstwa

33. Przedsiębiorstwo musi kwalifikować się jako przedsiębiorstwo zagrożone w rozumieniu niniejszych wytycznych (por. pkt 9 do 13).

Przywrócenie długoterminowej rentowności

34. Przyznanie pomocy musi być uwarunkowane wdrożeniem planu restrukturyzacji, który musi zostać zatwierdzony przez Komisję we wszystkich przypadkach pomocy indywidualnej, z wyjątkiem MŚP, zgodnie z sekcją 3.2.5.
35. Plan restrukturyzacji, którego okres trwania musi być możliwie najkrótszy, musi przywrócić długoterminową rentowność przedsiębiorstwa w rozsądnych ramach czasowych i na podstawie realistycznych założeń co do przyszłych warunków działania. Pomoc w celu restrukturyzacji musi zatem być połączona z trwałym planem restrukturyzacji, do którego zainteresowane Państwo Członkowskie się zobowiązuje. Plan należy złożyć Komisji, podając wszystkie istotne szczegóły i zawierając w szczególności badanie rynku. Lepsza rentowność musi wynikać przede wszystkim ze środków wewnętrznych zawartych w planie restrukturyzacji; może się opierać o takie czynniki zewnętrzne jak zmiany cen i zmiany popytu, na które przedsiębiorstwo nie ma większego wpływu, tylko jeżeli uczynione założenia rynkowe są ogólnie uznane. Restrukturyzacja musi zakładać zaprzestanie wykonywania działalności, która nawet po restrukturyzacji przynosiłaby straty.

36. Plan restrukturyzacji musi opisać okoliczności, które doprowadziły do trudności przedsiębiorstwa, tym samym dając podstawę do oceny, czy proponowane środki są właściwe. Musi wziąć między innymi pod uwagę aktualny stan i przewidywania dotyczące popytu i podaży na odpowiednim rynku produktu, z podaniem scenariuszy opartych o najkorzystniejsze, najmniej korzystne i pośrednie założenia oraz o szczególne słabości i silne strony przedsiębiorstwa. Musi umożliwić przedsiębiorstwu rozwijanie się ku nowej strukturze, która w perspektywie przyniesie mu długoterminową rentowność i samodzielność.
37. Plan musi przewidzieć taką zmianę sytuacji przedsiębiorstwa, która po zakończeniu restrukturyzacji pozwoli mu pokryć wszystkie koszty wraz z amortyzacją i opłatami finansowymi. Oczekiwany zwrot zaangażowanego kapitału musi być wystarczający, aby pozwolić przedsiębiorstwu, które poddano restrukturyzacji, by stało się konkurencyjne na rynku na podstawie własnych osiągnięć. Kiedy trudności przedsiębiorstwa są wynikiem uchybień istniejących w systemie ładu korporacyjnego, należy wprowadzić odpowiednie zmiany.

Unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji

38. Aby zapewnić minimalizację negatywnych skutków dla warunków wymiany handlowej, tak aby pozytywne efekty przeważały nad negatywnymi, należy wprowadzić środki wyrównawcze. W przeciwnym razie pomoc będzie uznawana za „sprzeczną z interesem wspólnym” i dlatego niezgodną ze wspólnym rynkiem. Komisja uwzględni cel odnoszący się do przywrócenia długoterminowej rentowności podczas określania stosowności środków wyrównawczych.
39. Środki te mogą polegać na zbyciu aktywów, ograniczeniu zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku oraz ograniczeniu barier wejścia na dane rynki. W ramach oceny stosowności środków wyrównawczych Komisja uwzględni strukturę rynku i warunki konkurencji, aby zapewnić, że żaden środek nie prowadzi do szkód w strukturze rynku, poprzez na przykład pośredni wpływ na utworzenie się monopolu lub wyraźnego oligopolu. Jeżeli Państwo Członkowskie potrafi udowodnić, że tego typu sytuacja mogłaby zaistnieć, środki wyrównawcze powinny zostać ustalone w taki sposób, aby jej uniknąć.
40. Środki muszą być proporcjonalne do zakłócających skutków pomocy oraz w szczególności do wielkości⁽¹⁾ i względnego znaczenia przedsiębiorstwa na rynku lub rynkach. Powinny zostać wprowadzone w szczególności na rynku (rynkach), na których przedsiębiorstwo będzie miało znaczącą pozycję po restrukturyzacji. Stopień wymienionych ograniczeń musi zostać ustalony na zasa-

dzie indywidualnego podejścia. Komisja określi zakres koniecznych środków na podstawie badania rynku dołączonego do planu restrukturyzacji i, gdzie właściwe, na podstawie każdej innej informacji, będącej w posiadaniu Komisji, wraz z informacjami dostarczonymi przez zainteresowane strony. Ograniczenia muszą stanowić integralną część restrukturyzacji, jak ustanowiono w planie restrukturyzacji. Niezależnie od tego, czy wymienione obniżenia nastąpią przed czy po przyznaniu pomocy państwa, o ile stanowią część tej samej restrukturyzacji. Do celu oceny środków wyrównawczych sumy odpisane jako straty i zamknięcie działalności przynoszącej straty, które w dowolnym stopniu byłyby konieczne, aby przywrócić rentowność, nie będą uznawane za obniżenie zdolności produkcyjnych lub udziału w rynku. Omawiana ocena uwzględni każdą pomoc przyznaną uprzednio.

41. Ten warunek nie będzie jednak z zasady stosowany w odniesieniu do małych przedsiębiorstw, ponieważ można założyć, że pomoc ad hoc przyznana małym przedsiębiorstwom zwykle nie zakłóca konkurencji w stopniu sprzecznym z interesem wspólnym, z wyjątkiem sytuacji, gdzie istnieją inne przepisy w sprawie pomocy państwa w szczególnym sektorze lub gdy beneficjent działa na rynku przeżywającym długoterminową nadprodukcję.

42. Kiedy beneficjent działa na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, rozumiana w kontekście wielosektorowych ram wspólnotowych dla pomocy regionalnej dla dużych inwestycji⁽²⁾, ograniczenie zdolności produkcyjnej przedsiębiorstwa lub jego udziału w rynku musi wynosić 100 %⁽³⁾.

Pomoc ograniczona do minimum: rzeczywisty wkład, nieobjęty pomocą

43. Kwota i intensywność pomocy muszą być ograniczone do ścisłego minimum kosztów restrukturyzacji koniecznych, aby umożliwić podjęcie restrukturyzacji w świetle istniejących zasobów finansowych przedsiębiorstwa, jego akcjonariuszy lub grupy kapitałowej. Ocena uwzględni każdą pomoc przyznaną uprzednio. Od beneficjentów pomocy będzie się oczekiwało, iż znaczący wkład w planie restrukturyzacji będzie pochodził z ich środków własnych, włącznie ze sprzedażą aktywów, które nie są niezbędne do dalszego istnienia przedsiębiorstwa lub z zewnętrznych źródeł finansowania na warunkach rynkowych. Tego rodzaju wkład jest znakiem, że rynki wierzą w możliwość przywrócenia rentowności. Wkład musi być rzeczywisty, tzn. faktyczny, wykluczający wszystkie przyszłe spodziewane zyski takie jak przepływ środków pieniężnych, i musi być możliwie najwyższy.

⁽¹⁾ Dz.U. C 70 z 19.3.2002, str. 8.

⁽²⁾ W takich wypadkach Komisja wyda zezwolenie tylko na pomoc potrzebną do złagodzenia kosztów społecznych restrukturyzacji, zgodnie z sekcją 3.2.6, i na pomoc w zakresie ochrony środowiska, aby oczyścić zanieczyszczone miejsca, które mogłyby zostać porzucone.

⁽¹⁾ W tym zakresie Komisja może również uwzględnić fakt, czy dane przedsiębiorstwo zalicza się do średnich lub dużych przedsiębiorstw.

44. Komisja zwykle uznaje za odpowiednie następujące wkłady⁽¹⁾ w restrukturyzację: co najmniej 25 % w przypadku małych przedsiębiorstw, co najmniej 40 % w przypadku średnich przedsiębiorstw oraz co najmniej 50 % w przypadku dużych przedsiębiorstw. W wyjątkowych okolicznościach i w przypadkach szczególnych trudności, które Państwo Członkowskie musi wykazać, Komisja może zezwolić na niższy wkład.
45. Aby ograniczyć efekt zakłócający, kwota pomocy lub forma, w której pomoc jest przyznana, nie mogą stanowić dla przedsiębiorstwa nadwyżki pieniędzy, którą można by użyć do agresywnych działań zakłócających rynek, niezwiązanych z procesem restrukturyzacji. Komisja odpowiednio przeanalizuje poziom pasywów przedsiębiorstwa po restrukturyzacji, uwzględniając sytuację po każdym odroczeniu lub obniżeniu jego wiarytelności, w szczególności w kontekście jego dalszej działalności po zastosowaniu zbiorowej procedury upadłościowej przeprowadzonej przeciwko niemu zgodnie z ustawodawstwem krajowym⁽²⁾. Żadna pomoc nie może zostać wykorzystana do finansowania nowych inwestycji, które nie są niezbędne w celu przywrócenia rentowności przedsiębiorstwa.

Szczególne warunki dołączone do zezwolenia na pomoc

46. Oprócz środków wyrównawczych opisanych w pkt 38 do 42, Komisja może nałożyć takie warunki i obowiązki, jakie uznaje za konieczne w celu zapewnienia, aby pomoc nie zakłócała konkurencji w stopniu sprzecznym ze wspólnym interesem, w przypadku gdyby dane Państwo Członkowskie nie zobowiązało się do przyjęcia takich przepisów. Może na przykład wymagać od Państwa Członkowskiego:
- aby przyjęło samodzielnie niektóre środki (na przykład, aby otworzyło określone rynki bezpośrednio lub pośrednio powiązane z działalnością przedsiębiorstwa dla innych podmiotów gospodarczych Wspólnoty z należytym uwzględnieniem prawa wspólnotowego);
  - aby nałożyło określone obowiązki na wspierane przedsiębiorstwo;
  - aby powstrzymało się od przyznawania innego rodzaju pomocy danemu przedsiębiorstwu w czasie restrukturyzacji.

Pełne wdrożenie planu restrukturyzacji i spełnienie warunków

47. Przedsiębiorstwo musi w pełni wdrożyć plan restrukturyzacji i musi wypełnić wszystkie inne zobowiązania ustanowione w decyzji Komisji zezwalającej na pomoc.

⁽¹⁾ Patrz: pkt 7. Minimalny wkład nie może zawierać w sobie pomocy. Nie dotyczy to np. sytuacji, w której pożyczka zawiera dotację na spłatę oprocentowania lub jest subsydiowana przez gwarancje rządowe zawierające elementy pomocy.

⁽²⁾ Patrz: pkt 10 lit. c).

Komisja uznaje każde zaniechanie we wdrożeniu planu lub w wypełnieniu pozostałych zobowiązań za złe wykorzystanie pomocy, bez uszczerbku dla art. 23 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i dla możliwości złożenia skargi przed Trybunałem Sprawiedliwości zgodnie z art. 88 ust. 2 akapit drugi Traktatu.

48. Jeżeli działania restrukturyzacyjne obejmują kilka lat i dotyczą znaczących środków pomocy, Komisja może wymagać, aby wypłata pomocy na restrukturyzację była podzielona na raty i wypłata każdej raty była zależna od:
- potwierdzenia, przed każdą wypłatą, że wdrożenie planu restrukturyzacji jest zadowalające na każdym etapie, zgodnie z planowanym harmonogramem; lub
  - zatwierdzenia, przed każdą wypłatą, po sprawdzeniu, że plan jest zadowalający wdrażany.

Kontrola i sprawozdanie roczne

49. Komisja otrzymuje potwierdzenie, że plan restrukturyzacji jest właściwie wdrażany, poprzez regularne szczegółowe sprawozdania przekazywane przez dane Państwo Członkowskie.
50. W przypadku pomocy udzielanej większym przedsiębiorstwom, pierwsze sprawozdanie musi zwykle zostać przedłożone Komisji nie później niż sześć miesięcy po zatwierdzeniu pomocy. Sprawozdania muszą następnie być wysyłane Komisji co najmniej raz w roku, w ustalonym terminie, aż do momentu, kiedy cele planu restrukturyzacji będą mogły zostać uznane za osiągnięte. Sprawozdania muszą zawierać wszystkie informacje potrzebne Komisji w celu kontroli wdrażania programu restrukturyzacji, harmonogramu wypłat dla przedsiębiorstwa i jego sytuacji finansowej oraz spełniania wszystkich warunków i zobowiązań ustanowionych w decyzji zatwierdzającej pomoc. Muszą w szczególności zawierać wszystkie istotne informacje w sprawie każdej pomocy na dowolny cel, którą przedsiębiorstwo otrzymało, bądź indywidualnie bądź w ramach ogólnego systemu, w czasie trwania okresu restrukturyzacji (por. pkt 68 do 71). Jeśli Komisja potrzebuje aktualnego potwierdzenia niektórych kluczowych informacji, na przykład w sprawie zamknięcia lub obniżenia zdolności produkcyjnych, może wymagać częstszych sprawozdań.
51. W przypadku pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw, coroczne przekazanie kopii bilansu oraz rachunku zysków i strat wspomaganym przedsiębiorstwom będzie zazwyczaj wystarczające, chyba że inne warunki zostały ustanowione w decyzji zatwierdzającej pomoc.

3.2.3. Zmiany w planie restrukturyzacji

52. W przypadku gdy pomoc w celu restrukturyzacji została zatwierdzona, dane Państwo Członkowskie może, w czasie trwania okresu restrukturyzacji, prosić Komisję o wyrażenie zgody na zmiany do planu restrukturyzacji i do kwoty pomocy. Komisja może zezwolić na takie zmiany, jeżeli spełniają one następujące warunki:

- a) zweryfikowany plan musi nadal przewidywać powrót do rentowności w rozsądnych ramach czasowych;
- b) jeżeli kwota pomocy jest zwiększona, wszystkie niezbędne środki wyrównawcze muszą zostać rozszerzone w porównaniu ze środkami pierwotnie przyjętymi;
- c) jeżeli proponowane środki wyrównawcze są mniejsze niż środki pierwotnie planowane, kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona;
- d) nowy harmonogram wdrożenia środków wyrównawczych może zostać opóźniony w odniesieniu do harmonogramu pierwotnie przyjętego tylko z powodów zewnętrznych w stosunku do przedsiębiorstwa lub poza kontrolą Państwa Członkowskiego; w innym przypadku kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona.

53. Jeżeli warunki nałożone przez Komisję lub zobowiązania przyjęte przez Państwo Członkowskie zostają ograniczone, kwota pomocy musi zostać odpowiednio zmniejszona lub inne warunki mogą zostać nałożone.

54. Jeżeli Państwo Członkowskie wprowadzi zmiany do zatwierdzonego planu restrukturyzacji bez należytego poinformowania Komisji, Komisja rozpocznie procedurę zgodnie z art. 88 ust. 2 Traktatu, przewidzianą w art. 16 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 (nienależyte wykorzystanie pomocy), bez uszczerbku dla art. 23 rozporządzenia (WE) nr 659/1999 i dla możliwości złożenia skargi do Trybunału Sprawiedliwości zgodnie z art. 88 ust. 2 akapit drugi Traktatu.

3.2.4. Pomoc w celu restrukturyzacji na obszarach wspieranych

55. Ponieważ spójność gospodarcza i społeczna są priorytetowymi celami dla Wspólnoty zgodnie z art. 158 Traktatu, a pozostałe polityki mają przyczyniać się do tego celu zgodnie z art. 159⁽¹⁾, Komisja musi uwzględnić potrzeby rozwoju regionalnego w czasie oceny pomocy w celu restrukturyzacji w obszarach wspieranych. Fakt, że niewydolne przedsiębiorstwo ma siedzibę w obszarze wspieranym nie może jednak uzasadniać swobodnego podejścia do pomocy w celu restrukturyzacji: w perspektywie średnio- lub długoterminowej nie jest korzystne,

aby dany region sztucznie wspierał swoje przedsiębiorstwa. Ponadto, aby promować rozwój regionalny, w najlepszym interesie regionu leży wykorzystanie jego zasobów w celu jak najszybszego rozwinięcia działalności, które są trwałe i stabilne. Co więcej, zakłócenia konkurencji muszą zostać zminimalizowane nawet w przypadku pomocy przedsiębiorstwom w obszarach wspieranych. W tym kontekście, należy również uwzględnić ewentualne szkodliwe skutki uboczne, które mogłyby mieć miejsce w danym obszarze lub w innych obszarach wspieranych.

56. W związku z tym, kryteria wymienione w pkt 32 do 54 są również stosowane w obszarach wspieranych, nawet gdy potrzeby rozwoju regionalnego są brane pod uwagę. Jednakże w obszarach wspieranych, o ile nie ustalono inaczej w przepisach w sprawie pomocy państwa dla poszczególnego sektora, warunki zezwolenia na pomoc mogą być mniej rygorystyczne w odniesieniu do wdrożenia środków wyrównawczych i wielkości wkładu beneficjenta. Jeżeli potrzeby rozwoju regionalnego to uzasadniają, w przypadku kiedy obniżenie zdolności produkcyjnej lub udziału w rynku wydaje się być najodpowiedniejszym środkiem, aby uniknąć nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji, wymagane obniżenie będzie mniejsze w obszarach wspieranych niż w obszarach niewspieranych. W takich przypadkach, które muszą zostać uzasadnione przez dane Państwo Członkowskie, wprowadzone zostanie rozróżnienie między obszarami kwalifikującymi się do pomocy regionalnej zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) Traktatu a regionami kwalifikującymi się zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. c), aby uwzględnić większy stopień problemów regionalnych w tych pierwszych obszarach.

3.2.5. Pomoc w celu restrukturyzacji małych i średnich przedsiębiorstw

57. Pomoc dla małych przedsiębiorstw⁽²⁾ z reguły wywiera mniejszy wpływ na warunki wymiany handlowej niż pomoc udzielona średnim i dużym przedsiębiorstwom. Odnosi się to także do pomocy na rzecz wsparcia restrukturyzacji, więc warunki ustanowione w pkt 32 do 54 są stosowane w sposób mniej rygorystyczny pod następującymi względami:

- a) pomoc na restrukturyzację małych przedsiębiorstw nie będzie zazwyczaj połączona ze środkami wyrównawczymi (patrz: pkt 41), chyba że zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze stanowią inaczej;
- b) wymagania dotyczące treści sprawozdań będą mniej rygorystyczne dla MŚP (patrz: pkt 49, 50 i 51).

⁽¹⁾ Artykuł 159 Traktatu WE przewiduje między innymi, że „przy formułowaniu i urzeczywistnianiu polityk i działań Wspólnoty oraz przy urzeczywistnieniu rynku wewnętrznego uwzględnia się cele określone w art. 158 i przyczynia się do ich realizacji”.

⁽²⁾ W rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, str. 36). Do dnia 31 grudnia 2004 r. właściwą definicję zawiera zalecenie Komisji 96/280/WE (Dz.U. L 107 z 30.4.1996, str. 4).

58. Jednakże zasada „pierwszy i ostatni raz” (sekcja 3.3) ma w pełni zastosowanie do MŚP.
59. Plan restrukturyzacji MŚP nie musi być zatwierdzony przez Komisję. Jednakże plan musi spełniać wymagania ustanowione w pkt 35 do 37 i musi być zatwierdzony przez zainteresowane Państwo Członkowskie oraz zgłoszony Komisji. Przyznanie pomocy musi być uwarunkowane pełnym wdrożeniem planu restrukturyzacji. Obowiązek sprawdzenia, czy spełnione są wymienione warunki, spoczywa na Państwie Członkowskim.
- 3.2.6. Pomoc w celu pokrycia społecznych kosztów restrukturyzacji
60. Plany restrukturyzacji pociągają zazwyczaj za sobą zmniejszenie lub zaniechanie działalności, której dotyczy. Oszczędności takie są często niezbędne w celu osiągnięcia racjonalności i efektywności, niezależnie od zmniejszenia zdolności produkcyjnych, które może być warunkiem przyznania pomocy. Niezależnie od powodów leżących u ich podstaw, środki te będą ogólnie prowadziły do redukcji zatrudnienia w przedsiębiorstwie.
61. Prawo pracy Państw Członkowskich może zawierać ogólne systemy zabezpieczenia społecznego, w ramach których odprawy z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę są wypłacane bezpośrednio zwalnianym pracownikom. Systemów tych nie uważa się za pomoc państwa objętą zakresem art. 87 ust.1 Traktatu.
62. Poza odprawami z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę przeznaczonymi dla pracowników, ogólne systemy ubezpieczeń społecznych często przewidują pokrycie przez rząd kosztu odpraw dla zwalnianych pracowników, które przedsiębiorstwo im przyznaje, a które wykraczają poza jego obowiązki ustawowe lub wynikające z umowy. Jeżeli wymienione systemy są ogólnie dostępne bez ograniczeń sektorowych dla każdego pracownika spełniającego uprzednio określone warunki oraz warunki automatycznego przyznawania korzyści, systemów takich nie uznaje się za zawierające pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 dla przedsiębiorstw w trakcie restrukturyzacji. Z drugiej strony, jeżeli systemy te stosuje się w celu wsparcia restrukturyzacji w poszczególnych sektorach, mogą one zawierać pomoc ze względu na selektywny sposób ich zastosowania⁽¹⁾.
63. Obowiązki przedsiębiorstwa wynikające z prawa pracy lub układów zbiorowych zawartych ze związkami zawodowymi, dotyczące odpraw z tytułu zwolnień i/lub przejścia na wcześniejszą emeryturę, są częścią zwyczajowych kosztów przedsiębiorstwa, które musi ono pokryć z własnych środków. W tych warunkach, wszelki wkład państwa w wymienione koszty musi być uznany za pomoc, niezależnie, czy płatności dokonywane są bezpośrednio przedsiębiorstwu, czy przyznawane pracownikom za pośrednictwem agencji rządowej.
64. Komisja nie sprzeciwia się z założenia takiej pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom zagrożonym, ponieważ przynosi to korzyści gospodarcze wykraczając poza interes danego przedsiębiorstwa, ułatwia zmiany strukturalne i łagodzi trudności.
65. Poza pokrywaniem kosztów odpraw z tytułu zwolnień i przejścia na wcześniejszą emeryturę, pomoc często obejmuje specjalne systemy restrukturyzacji poprzez szkolenie, doradztwo i praktyczną pomoc w znalezieniu innego zatrudnienia, pomoc w przeprowadzce oraz szkolenie zawodowe i wsparcie pracowników chcących rozpocząć nową działalność gospodarczą. Komisja niezmiennie popiera taką pomoc udzielaną przedsiębiorstwom zagrożonym.
66. W planie restrukturyzacji należy jasno wskazać typ pomocy opisany w pkt 62 do 65, ponieważ pomoc w zakresie środków socjalnych wyłącznie na rzecz zwalnianych pracowników nie jest uwzględniona przy określeniu zakresu środków wyrównawczych wskazanych w pkt 38 do 42.
67. Kierując się wspólnym interesem, Komisja zapewni w kontekście planu restrukturyzacji, aby społeczne skutki restrukturyzacji w Państwach Członkowskich innych niż Państwo udzielające pomocy były ograniczone do minimum.
- 3.2.7. Potrzeba informowania Komisji o wszelkiej pomocy udzielanej przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji
68. Jeżeli pomoc w celu restrukturyzacji otrzymywana przez duże lub średnie przedsiębiorstwo jest analizowana z punktu widzenia niniejszych wytycznych, przyznanie jakiegokolwiek innej pomocy w okresie restrukturyzacji, nawet zgodnie z już zaakceptowanym systemem, może mieć wpływ na dokonywaną przez Komisję ocenę zakresu potrzebnych środków wyrównawczych.

⁽¹⁾ W wyroku w sprawie C-241/94 Francja przeciwko Komisji, Zb. Orz. 1996, str. I-4551 (Kimberly Clark Sopalin), Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że system finansowania przyznawany w sposób uznaniowy przez władze francuskie poprzez Narodowy Fundusz Zatrudnienia mógł faworyzować niektóre przedsiębiorstwa i zostać zakwalifikowany jako pomoc w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu (wyrok Trybunału nie kwestionował wniosku Komisji, że pomoc była zgodna ze wspólnym rynkiem).

69. Zawiadomienia o pomocy na restrukturyzację dużego lub średniego przedsiębiorstwa musi wskazywać wszystkie inne rodzaje pomocy, jakie planuje się udzielić przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji, chyba że jest to objęte regułą de minimis lub regulacjami o zwolnieniu. Komisja uwzględni taką pomoc przy ocenianiu pomocy w celu restrukturyzacji.
70. Każda pomoc rzeczywiście udzielana dużemu lub średniemu przedsiębiorstwu w okresie restrukturyzacji, włącznie z pomocą udzielaną zgodnie z zatwierdzonym systemem, winna być indywidualnie zgłoszona Komisji, jeżeli Komisja nie była o niej poinformowana w momencie decydowania o pomocy w celu restrukturyzacji.
71. Komisja zapewnia, aby przyznanie pomocy w ramach zatwierzonego systemu nie pozwalało na obchodzenie wymagań niniejszych wytycznych.

3.3. „PIERWSZY I OSTATNI RAZ”

72. Pomoc w celu ratowania jest jednorazową operacją zasadniczo przeznaczoną na utrzymanie działania przedsiębiorstwa w określonym czasie, w którym oceniona zostanie jego przyszłość. Nie powinno być możliwym wielokrotne przyznawanie pomocy w celu ratowania, co utrzymywałoby status quo, odsunęło tylko nieuniknione konsekwencje, a w tym czasie przerzuciło problemy gospodarcze i społeczne na innych, bardziej efektywnych producentów lub inne Państwa Członkowskie. Dlatego pomoc na ratowanie powinna być przyznawana tylko jeden raz (warunek „pierwszy i ostatni raz”). Zgodnie z tą samą zasadą, aby zapobiec niesprawiedliwemu udzielaniu pomocy przedsiębiorstwom, które mogą utrzymać się wyłącznie dzięki wielokrotnie udzielanej pomocy państwa, pomoc w celu ratowania powinna być udzielana tylko jeden raz. Wreszcie, jeżeli pomoc na ratowanie jest udzielana przedsiębiorstwu, które już otrzymało pomoc na restrukturyzację, można uważać, że problemy beneficjenta mają charakter stały a wielokrotnie interwencje państwa powodują zakłócenia konkurencji, co jest sprzeczne ze wspólnym interesem. Wielokrotne interwencje państwa nie powinny być dozwolone.
73. Jeżeli planowana pomoc w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji jest zgłoszona Komisji, Państwo Członkowskie musi określić, czy zainteresowane przedsiębiorstwo otrzymało już w przeszłości pomoc w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji, włącznie z wszelką tego typu pomocą otrzymaną przed datą stosowania niniejszych wytycznych lub wszelką niezgłoszoną pomocą⁽¹⁾. W takim przypadku oraz jeżeli upłynęło mniej niż 10 lat od momentu przyznania pomocy w celu ratowania lub nastąpił koniec okresu restrukturyzacji, lub

wstrzymano wdrażanie planu restrukturyzacji (niezależnie od tego, które wydarzenie nastąpiło jako ostatnie), Komisja nie przyzna dalszej pomocy w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji. Wyjątki od tej zasady dopuszczalne są tylko w następujących przypadkach:

- a) gdy pomoc w celu restrukturyzacji następuje po przyznaniu pomocy w celu ratowania stanowiąc część jednego działania na rzecz restrukturyzacji;
- b) gdy pomoc w celu ratowania została przyznana zgodnie z warunkami sekcji 3.1.1 oraz nie nastąpiła po niej wspierana przez państwo restrukturyzacja, jeżeli:
- i) przedsiębiorstwo dawało racjonalną długoterminową perspektywę rentowności po przyznaniu pomocy w celu ratowania, oraz
- ii) nowa pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji staje się konieczna po co najmniej pięciu latach z powodu nieprzewidywalnych okoliczności⁽²⁾, za które przedsiębiorstwo nie jest odpowiedzialne;
- c) w wyjątkowych i nieprzewidywalnych okoliczności, za które przedsiębiorstwo nie jest odpowiedzialne.

74. Na zastosowanie tej zasady nie będą w żaden sposób mieć wpływu zmiany własności przedsiębiorstwa następujące po przyznaniu pomocy lub jakiegokolwiek procedury administracyjne lub sądowe, mające na celu uzdrowienie bilansu, zmniejszenie należności lub umorzenie poprzednich długów, jeżeli jest to samo przedsiębiorstwo kontynuujące swoją działalność.

75. Jeżeli pomoc w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji otrzymała grupa kapitałowa, Komisja normalnie nie przyzna dalszej pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji dla samej grupy ani żadnego podmiotu wchodzącego w jej skład, chyba że upłynęło 10 lat od momentu przyznania pomocy w celu ratowania lub od końca okresu restrukturyzacji lub od wstrzymania wdrażania planu restrukturyzacji, zawsze licząc od ostatniego wydarzenia. Jeżeli podmiot należący do grupy kapitałowej otrzymał pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, zarówno grupa jako całość jak i inne należące do niej podmioty nadal kwalifikują się do otrzymywania pomocy w celu ratowania lub w celu restrukturyzacji (podlegając obowiązkowi przestrzegania innych przepisów niniejszych wytycznych), z wyjątkiem wcześniejszych beneficjentów takiej pomocy. Państwa Członkowskie muszą zapewnić, aby żadna pomoc nie została przekazana od grupy lub innych podmiotów w grupie na rzecz wcześniejszych beneficjentów pomocy.

⁽¹⁾ W odniesieniu do niezgłoszonej pomocy, Komisja weźmie pod uwagę w swojej ocenie możliwość uznania pomocy za zgodną ze wspólnym rynkiem, jednak w formie innej niż pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji.

⁽²⁾ Nieprzewidywalne okoliczności mają miejsce wtedy, gdy w żaden sposób nie mogły zostać przewidziane przez zarząd przedsiębiorstwa w chwili sporządzania planu restrukturyzacji i nie wynikają z zaniedbań lub błędów popełnionych przez zarząd lub decyzji podjętych przez grupę, do której przedsiębiorstwo należy.

76. Jeżeli przedsiębiorstwo przejmuje aktywa innego przedsiębiorstwa, a w szczególności przedsiębiorstwa, które podlegało jednej z procedur wymienionych w punkcie 74 lub zbiorowej procedurze upadłościowej przeprowadzanej zgodnie z prawem krajowym i które otrzymało już pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji, nabywca nie podlega zasadzie „pierwszy i ostatni raz”, pod warunkiem, że spełnione są łącznie następujące wymagania:

- a) nabywca jest wyraźnie oddzielony od starego przedsiębiorstwa;
- b) nabywca nabył aktywa starego przedsiębiorstwa po cenach rynkowych;
- c) upadłość lub zarządzanie sądowe i sprzedaż starego przedsiębiorstwa nie są jedynie sposobami uniknięcia zastosowania zasady „pierwszy i ostatni raz” (Komisja może określić, że taka sytuacja ma miejsce, jeżeli na przykład problemy napotkane przez nabywcę były łatwe do przewidzenia w chwili przejmowania aktywów starego przedsiębiorstwa).

77. Należy jednak podkreślić, że pomoc na zakup aktywów stanowi pomoc na rozpoczęcie inwestycji i jako taka nie może zostać przyznana na podstawie niniejszych wytycznych.

4. SYSTEMY POMOCY DLA MŚP

4.1. ZASADY OGÓLNE

78. Komisja będzie udzielała zgody na systemy zapewniające pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji małych lub średnich przedsiębiorstw zagrożonych jedynie tym przedsiębiorstwom, które odpowiadają wspólnotowej definicji MŚP. Z zastrzeżeniem następujących przepisów szczególnych, zgodność tych systemów zostanie oceniona w świetle warunków wymienionych w rozdziałach 2 i 3, z wyjątkiem sekcji 3.1.2, która nie odnosi się do systemów pomocy. Wszelka pomoc przyznana w ramach systemu, a niespełniająca jednego z wymienionych warunków powinna być indywidualnie zgłoszona i uprzednio zatwierdzona przez Komisję.

4.2. WYMAGANIA

79. Jeżeli zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze nie stanowią inaczej, przyznawanie pomocy małym i średnim przedsiębiorstwom w ramach systemów zatwierdzanych od dnia stosowania niniejszych wytycznych będzie zwolnione z indywidualnego informowania tylko wtedy, gdy zainteresowane przedsiębiorstwo spełnia co najmniej jedno z trzech kryteriów określonych w punkcie 10. Pomoc dla przedsiębiorstw, które nie spełniają żadnego z tych trzech kryteriów, musi być indy-

widualnie zgłoszona Komisji, tak aby mogła ona ocenić, czy kwalifikują się one jako przedsiębiorstwa zagrożone. Pomoc dla przedsiębiorstw działających na rynku, na którym występuje długoterminowa strukturalna nadprodukcja, niezależnie od wielkości beneficjenta, musi być również indywidualnie zgłoszona Komisji, tak aby mogła ona ocenić zastosowanie pkt 42.

4.3. WARUNKI ZATWIERDZANIA SYSTEMÓW POMOCY W CELU RATOWANIA

80. Aby Komisja mogła zatwierdzić systemy pomocy w celu ratowania, muszą one spełniać warunki wymienione w pkt 25 lit a), b), d) i e). Ponadto pomoc w celu ratowania nie może być przyznana na okres dłuższy niż sześć miesięcy, w którym to czasie należy przeprowadzić analizę sytuacji przedsiębiorstwa. Przed upływem tego okresu Państwo Członkowskie musi albo zatwierdzić plan restrukturyzacji lub plan likwidacji, albo zażądać od beneficjenta zwrotu pożyczki i pomocy odpowiadającej premii z tytułu ryzyka.

81. Wszelaka pomoc w celu ratowania przyznana na okres dłuższy niż sześć miesięcy lub niezwrócona po upływie okresu sześciu miesięcy musi być indywidualnie zgłoszona Komisji.

4.4. WARUNKI ZATWIERDZANIA SYSTEMÓW POMOCY W CELU RESTRUKTURYZACJI

82. Komisja zatwierdzi systemy pomocy w celu restrukturyzacji tylko wtedy, gdy przyznanie pomocy jest uzależnione od pełnego wdrożenia przed odbiorcą planu restrukturyzacji, który został zatwierdzony przez zainteresowane Państwo Członkowskie i spełnia następujące warunki:

- a) przywrócenie rentowności: stosuje się kryteria wymienione w pkt 34 do 37;
- b) unikanie nieuzasadnionych zakłóceń konkurencji: ponieważ pomoc małym przedsiębiorstwom powoduje mniejsze zakłócenia konkurencji, zasada określona w pkt 38 do 42 nie ma zastosowania, chyba że zasady dotyczące pomocy państwa w określonym sektorze stanowią inaczej; systemy powinny jednak przewidywać, że przedsiębiorstwom nie wolno zwiększać ich zdolności produkcyjnych w trakcie restrukturyzacji; w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw stosuje się pkt 38 do 42;
- c) pomoc ograniczona do niezbędnego minimum: stosuje się zasady wymienione w pkt 43, 44 i 45;
- d) zmiany w planie restrukturyzacji: wszelkie zmiany w planie restrukturyzacji muszą być zgodne z zasadami wymienionymi w pkt 52, 53 i 54.

4.5. WSPÓLNE WARUNKI ZATWIERDZANIA SYSTEMÓW POMOCY W CELU RATOWANIA I/LUB RESTRUKTURYZACJI

83. Systemy muszą określać maksymalną kwotę pomocy, jaka może być przyznana każdemu przedsiębiorstwu, uwzględniając również zmiany planu. Wszelka pomoc wykraczająca poza wymienioną kwotę musi być indywidualnie zgłaszana Komisji. Maksymalna kwota pomocy przyznanej w sumie na pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji dla przedsiębiorstwa nie może przekraczać 10 mln EUR, włącznie z wszelką pomocą z innych źródeł i w ramach innych systemów.

84. Ponadto obowiązuje zasada „pierwszy i ostatni raz”. Stosuje się zasadę ustanowioną w sekcji 3.3.

85. Państwa Członkowskie muszą również indywidualnie informować Komisję o środkach, jeżeli przedsiębiorstwo przejęło aktywa innego przedsiębiorstwa, które już otrzymało pomoc w celu ratowania i restrukturyzacji.

4.6. KONTROLA I SPRAWOZDANIA ROCZNE

86. Punkty 49, 50 i 51 nie mają zastosowania w odniesieniu do systemów pomocy. Jednakże warunkiem zatwierdzenia będzie składanie sprawozdań na temat działania systemów, z reguły co roku, zawierających informacje określone w instrukcjach Komisji dotyczących standardowych sprawozdań⁽¹⁾. Sprawozdania muszą także zawierać wykaz wszystkich przedsiębiorstw beneficjentów, wskazując dla każdego z nich:

- a) nazwę przedsiębiorstwa;
- b) jego kod sektorowy, wykorzystujący trzycyfrowe kody klasyfikacji sektorowej NACE⁽²⁾;
- c) liczbę pracowników;
- d) roczny obrót oraz wartość bilansu;
- e) kwotę przyznanej pomocy;
- f) kwotę i formę wkładu za strony beneficjenta;

⁽¹⁾ Zob. załącznik III A i B (standardowy formularz sprawozdania dla istniejącej pomocy państwa) do rozporządzenia Komisji WE nr 794/2004 z 21 kwietnia 2004 r. przyjmującego zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 93 Traktatu WE (Dz.U. L 140 z 30.4.2004, str.1).

⁽²⁾ Statystyczna klasyfikacja działalności gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej, opublikowana przez Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich.

g) gdzie stosowne, formę i stopień środków wyrównawczych;

h) gdzie stosowne, wszelką pomoc na restrukturyzację lub inne wsparcie uważane za taką pomoc, którą przedsiębiorstwo otrzymało w przeszłości;

i) czy przedsiębiorstwo beneficjent uległo likwidacji lub poddane było zbiorowemu postępowaniu upadłościowemu przed końcem okresu restrukturyzacji.

5. PRZEPISY DOTYCZĄCE POMOCY W CELU RESTRUKTURYZACJI W SEKTORZE ROLNYM⁽³⁾

5.1. ŚRODKI WYRÓWNAWCZE

87. Punkty 38 do 42, 57 i 82 lit. b) przewidują, że wymóg dotyczący środków wyrównawczych nie ma zazwyczaj zastosowania w odniesieniu do małych przedsiębiorstw, chyba że przepisy dotyczące pomocy państwa dla określonego sektora stanowią inaczej. W sektorze rolnym Komisja zazwyczaj wymaga środków wyrównawczych, zgodnie z zasadami określonymi w pkt 38 do 42, wykonywanych przez wszystkich odbiorców pomocy restrukturyzacyjnej, niezależnie od ich wielkości.

5.2. DEFINICJA NADMIERNEJ ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNEJ

88. Do celów niniejszych wytycznych, strukturalna nadmierna zdolność produkcyjna w sektorze rolnym jest określana przez Komisję na zasadzie indywidualnych przypadków, przy uwzględnieniu w szczególności skali i tendencji właściwej kategorii produktów w okresie ostatnich trzech lat, środków stabilizacji rynku, zwłaszcza refundacji wywozowych oraz wycofania z obrotu, rozwoju cen na rynku światowym oraz istnienia ograniczeń sektorowych w prawodawstwie wspólnotowym.

5.3. KWALIFIKOWANIE SIĘ DO OTRZYMANIA POMOCY W RAMACH SYSTEMÓW POMOCY W CELU RATOWANIA I RESTRUKTURYZACJI

89. Na zasadzie odstępstwa od pkt 79, Komisja może również zwolnić pomoc dla MŚP z obowiązku indywidualnego zgłaszania, jeżeli zainteresowane MŚP nie spełnia co najmniej jednego z trzech kryteriów wymienionych w punkcie 10.

⁽³⁾ Obejmuje to na potrzeby niniejszych wytycznych wszystkie podmioty gospodarcze biorące udział w produkcji produktów rolnych, o których mowa w załączniku I Traktatu (gospodarka rolna). Środki pomocowe na rzecz przedsiębiorstw przetwarzających i wprowadzających do obrotu produkty rolne nie są objęte niniejszym rozdziałem. Pomoc dla przedsiębiorstw przetwarzających i wprowadzających do obrotu produkty rolne należy oceniać zgodnie z ogólnymi zasadami niniejszych wytycznych. Rybołówstwo i akwakultura nie są objęte niniejszym rozdziałem.

5.4. ZMNIĘSIENIE ZDOLNOŚCI PRODUKCYJNYCH

90. W przypadku strukturalnej nadwyżki zdolności produkcyjnej, ma zastosowanie wymieniony w pkt 38 do 42 wymóg nieodwracalnego zmniejszenia lub zamknięcia zdolności produkcyjnej. Obszary rolne mogą zostać ponownie wykorzystane po upływie 15 lat od chwili efektywnego zamknięcia zdolności produkcyjnej. Do tego czasu grunty niewykorzystywane do celów produkcyjnych muszą być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska, zgodnie z art. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 1782/2003 ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającym określone systemy wsparcia dla rolników⁽¹⁾ oraz z przyjętymi właściwymi przepisami wykonawczymi.
91. Jeżeli środek pomocowy jest skierowany do określonych produktów lub podmiotów gospodarczych, zmniejszenie zdolności produkcyjnej musi osiągnąć co najmniej 10 % zdolności, dla której faktycznie została przyznana pomoc w celu restrukturyzacji. W przypadku środków nieprzeznaczonych na konkretny cel, obniżenie zdolności produkcyjnej musi osiągnąć co najmniej 5 %. W odniesieniu do pomocy w celu restrukturyzacji przyznanej obszarom o niekorzystnych warunkach gospodarowania⁽²⁾, warunek zmniejszenia zdolności produkcyjnej zostanie obniżony o dwa punkty procentowe. Komisja uchyla wymienione wymogi zmniejszenia zdolności produkcyjnej, jeżeli decyzje dotyczące przyznania pomocy na restrukturyzację na rzecz beneficjentów w określonym sektorze łącznie nie objęły w okresie kolejnych dwunastu miesięcy więcej niż 1 % zdolności produkcyjnych tego sektora w zainteresowanym Państwie Członkowskim. Zasada ta może być stosowana na poziomie regionalnym w przypadku systemu pomocy ograniczonego do danego regionu.
92. Wymóg nieodwracalnego zmniejszenia zdolności produkcyjnych może zostać osiągnięty na właściwym poziomie rynku (niekoniecznie przy udziale beneficjentów pomocy restrukturyzacyjnej). Po warunkiem zgodności z przepisami wspólnej polityki rolnej Państwa Członkowskie mogą wybrać dowolny system obniżania zdolności produkcyjnych.
93. Państwo Członkowskie musi wykazać, że obniżenie zdolności produkcyjnych będzie miało charakter dodatkowy w stosunku do każdego obniżenia, które miałyby miejsce przy braku pomocy restrukturyzacyjnej.
94. Jeżeli zmniejszenia zdolności produkcyjnych nie jest wymagane od beneficjenta pomocy, środki służące osiągnięciu tego zmniejszenia muszą być wdrożone nie później niż rok po przyznaniu pomocy.
95. W celu zapewnienia skuteczności zamknięcia zdolności produkcyjnych podjętego na właściwym poziomie rynku, Państwo Członkowskie musi zobowiązać się do nieudzielania pomocy na podnoszenie zdolności produkcyjnych w określonym sektorze. Zobowiązanie to powinno pozostać w mocy przez okres pięciu lat od daty faktycznego osiągnięcia wymaganego zmniejszenia zdolności produkcyjnych.
96. Przy kwalifikowaniu do pomocy restrukturyzacyjnej oraz określaniu jej kwoty nie bierze się pod uwagę obciążeń związanych ze wykonaniem kwot wspólnotowych i związanych z tym przepisów na poziomie indywidualnych podmiotów gospodarczych.

5.5. ZASADA „PIERWSZY I OSTATNI RAZ”

97. Zasada przyznawania tylko jeden raz pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji ma również zastosowanie w sektorze rolnym. Jednak zamiast ustalonego w sekcji 3.3 okresu dziesięciu lat stosuje się tu okres pięciu lat.

5.6. KONTROLA I SPRAWOZDANIA ROCZNE

98. Zasady ustanowione w rozdziałach 3 i 4 mają zastosowania do kontroli i rocznych sprawozdań w sektorze rolnym, z wyjątkiem obowiązku przedkładania listy wszystkich beneficjentów pomocy oraz niektórych informacji na ich temat (patrz: pkt 86). W przypadku przywołania przepisów pkt 90 do 96, sprawozdanie musi także zawierać dane wskazujące zdolność produkcyjną, która faktycznie skorzystała z pomocy restrukturyzacyjnej oraz osiągnięte obniżenie zdolności produkcyjnych.

6. WŁAŚCIWE ŚRODKI WSKAZANE W ART. 88 UST. 1 TRAKTATU

99. Na postawie art. 88 ust. 1 Traktatu Komisja zaproponuje w osobnym liście właściwe środki, określone w punktach 100 i 101, jakie Państwa Członkowskie powinny przyjąć w odniesieniu do ich istniejących systemów pomocy. Komisja uzależni zatwierdzenie przyszłych systemów od zgodności z tymi przepisami.

⁽¹⁾ Dz.U. L 270 z 21.10.2003, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem WE nr 864/2004 (Dz.U. L 161 30.4.2004, str.48).

⁽²⁾ W rozumieniu art. 13 i następnego rozporządzenia Rady (WE) nr 1257/1999 (Dz.U. L 160 z 26.6.1999, str. 80), ostatnio zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 583/2004 (Dz.U. L 91 z 30.3.2004, str. 1).

100. Państwa Członkowskie, które przyjmą wniosek Komisji, muszą w ciągu sześciu miesięcy dostosować swoje istniejące systemy pomocy, które mają działać po 9 października 2004 r., aby zapewnić ich zgodność z niniejszymi wytycznymi.
101. Państwa Członkowskie muszą poinformować o przyjęciu tych środków w terminie jednego miesiąca od otrzymania wymienionego listu środki wnioskiem Komisji.

7. TERMIN STOSOWANIA

102. Komisja będzie stosować niniejsze wytyczne ze skutkiem od dnia 10 października 2004 r. do 9 października 2009 r.

103. Zgłoszenia zarejestrowane przez Komisję przed dniem 10 października 2004 r. będą analizowane w świetle kryteriów stosowanych w chwili dokonywania zgłoszenia.

104. Komisja przeanalizuje zgodność ze wspólnym rynkiem każdej pomocy w celu ratowania lub restrukturyzacji udzielonej bez jej zatwierdzenia, a tym samym z naruszeniem art. 88 ust. 3 Traktatu, na podstawie niniejszych wytycznych, jeżeli część lub całość pomocy została udzielona po ich opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

We wszystkich innych przypadkach Komisja dokona analizy na podstawie wytycznych stosowanych w czasie przyznawania danej pomocy.

Załącznik

Wzór ⁽¹⁾ na obliczenie maksymalnej kwoty pomocy na ratowanie w celu zakwalifikowania do procedury uproszczonej:

$$\frac{\text{EBIT}_t + \text{amortyzacja}_t + (\text{kapitał obrotowy}_t - \text{kapitał obrotowy}_{t-1})}{2}$$

Wzór oparty jest na wynikach działalności przedsiębiorstwa (EBIT, dochód przed odliczeniem odsetek i podatków) odnotowanych w roku poprzedzającym przyznanie/zgłoszenie pomocy (oznaczonym jako t). Do tej kwoty dodana jest amortyzacja. Do sumy dodane muszą być jeszcze zmiany stanu kapitału obrotowego. Zmianę stanu kapitału obrotowego oblicza się jako różnicę między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami krótkoterminowymi ⁽²⁾ za ostatni zamknięty okres obrachunkowy. Podobnie, jeżeli istniałyby rezerwy finansowe na poziomie wyników działalności, musi to być wyraźnie zaznaczone i wyniki nie powinny uwzględniać takich rezerw.

Celem wzoru jest oszacowanie ujemnych środków pieniężnych z działalności operacyjnej przedsiębiorstwa w roku poprzedzającym złożenie wniosku o pomoc (lub przed przyznaniem pomocy w przypadku pomocy niezgłoszonych). Połowa wymienionej kwoty powinna zapewnić przedsiębiorstwu utrzymanie działalności w okresie sześciu miesięcy. Dlatego wynik wzoru należy podzielić przez 2.

Wzór ma zastosowanie wyłącznie, jeżeli otrzymany wynik jest kwotą ujemną.

W przypadku, gdy wzór daje wynik dodatni, potrzebne będzie złożenie szczegółowego wyjaśnienia wykazującego, że przedsiębiorstwo jest zagrożone w rozumieniu pkt 10 i 11.

Przykład:

Dochód przez odliczeniem odsetek i podatków (mln EUR)	(12)	
Amortyzacja (mln EUR)	(2)	
Bilans (mln EUR)	31 grudnia x	31 grudnia xo
<i>Aktywa obrotowe</i>		
Środki pieniężne lub ich ekwiwalenty	10	5
Należności	30	20
Zapasy	50	45
Rozliczenia międzyokresowe	20	10
Inne aktywa obrotowe	20	20
Całkowite aktywa obrotowe	130	100
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	20	25
Kwota naliczonych kosztów	15	10
Przychody przyszłych okresów	5	5
Całkowite zobowiązania krótkoterminowe	40	40
Kapitał obrotowy	90	60
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(30)	

⁽¹⁾ EBIT (ang. earnings before interest and taxes, czyli dochód przed odliczeniem odsetek i podatków, wskazany w rocznym sprawozdaniu finansowym za rok poprzedzający złożenie wniosku, oznaczonym jako t) musi zostać powiększony o amortyzację w tym samym okresie oraz zmiany stanu kapitału obrotowego w okresie dwóch lat (w roku poprzedzającym zastosowanie i w poprzednim roku), podzielony przez dwa w celu określenia kwoty w okresie 6 miesięcy, tj. zwyczajowego okresu na przyznanie pomocy na ratowanie.

⁽²⁾ Aktywa obrotowe: środki płynne, należności (rachunki klienta i dłużnika), inne aktywa obrotowe i rozliczenia międzyokresowe, zapasy.
Zobowiązania krótkoterminowe: zobowiązania finansowe, zobowiązania z tytułu dostaw i usług (rachunki dostawcy i wierzyciela) i inne zobowiązania krótkoterminowe, przychody przyszłych okresów, inne przewidywane zobowiązania, zobowiązania z tytułu podatków.

Maksymalna kwota pomocy na ratowanie = $[-12 + 2 + (-30)] / 2 = -20$ milionów EUR

Jeżeli wynik obliczeń wynosi powyżej 10 mln EUR, uproszczona procedura opisana w pkt 30 nie może być zastosowana. Jeżeli próg ten został przekroczony Państwo Członkowskie musi złożyć wyjaśnienie, w jaki sposób zostały określone przyszłe potrzeby przedsiębiorstwa w zakresie przepływów gotówkowych oraz kwota pomocy na ratowanie.
